

Nd. 150. Frumvarp til hafnarlaga

fyrir Siglufjarðarkaupstað.

Flm.: Áki Jakobsson.

1. gr.

Til hafnargerðar í Siglufjarðarkaupstað veitist úr rikissjóði $\frac{2}{3}$ kostnaðar, eftir áætlun, sem ríkisstjórnin hefur samþykkt, þegar fé er veitt til þess í fjárlögum, allt að kr. 1200000.00, gegn $\frac{1}{3}$ hlutum frá hafnarsjóði Siglufjarðar.

2. gr.

Ríkisstjórninni veitist heimild til að ábyrgjast fyrir hönd rikissjóðs allt að kr. 1800000.00 lán, er hafnarsjóður Siglufjarðar kann að fá til hafnargerðar. Framlagið úr rikissjóði og ábyrgð þessi er bundin því skilyrði, að yfirumsjón með verkinu og reikningshald sé falið manni, sem atvinnumálaráðuneytið samþykkir.

3. gr.

Sérhver er skyldur að láta af hendi mannvirki og land, er þarf til að gera höfnina eða undir brautir og vegi í þarfir hafnarinnar, svo sem leyfa, að tekið verði í landi hans hvort heldur er grjót, mól eða önnur jarðefni og þola þær eignakvaðir, óhagræði eða takmörkun á afnotarétti, sem hafnargerðin hefur í för með sér, allt gegn því, að fullkomnar bætur komi fyrir. Náist ekki samkomulag um bæturnar, skulu þær ákveðnar með mati tveggja dómkvaddra manna, að tilkvöddu báðum málsaðilum. Kostnaður við matið greiðist úr hafnarsjóði Siglufjarðarkaupstaðar. Nú vill annar hvor málsaðila ekki una mati, og getur hann heimtað yfirmat, en gera skal hann það innan 14 daga, frá því er matsgerð var lokið. Yfirmatið skal framkvæmt á sama hátt af 4 dómkvöddum mönnum. Kostnaðinn við yfirmatið greiðir sá, er þess hefur krafizt, ef matsgerðinni verður ekki breytt meir en sem nemur 10% af hinni ákveðnu endurgjaldsupphæð, ella greiðist kostnaðurinn úr hafnarsjóði Siglufjarðarkaupstaðar.

4. gr.

Hafnarmerki skulu ákveðin í reglugerð.

5. gr.

Meðfram strandlengjunni umhverfis höfnina má ekki gera í sjó fram neina bryggju eða önnur mannvirki né fylla upp eða dýpka út frá landi nema eftir tilögum hafnarnefndar og með samþykki bæjarstjórnar Siglufjarðarkaupstaðar. Sá, sem vill gera eitthvert slíkt mannvirki, skal senda hafnarnefndinni beiðni um það, og skal beiðninni fylgja lýsing á því, svo og uppdráttur, ef með þykir þurfa, í tvennu lagi, og heldur hafnarnefndin öðru eintakinu. Hafnarnefndin afgreiðir síðan málið til bæjarstjórnarinnar.

Sá, sem hefur fengið slíkt leyfi, er skyldur að halda mannvirkinu svo við, að engin hættu stafi af því. Þessi ákvæði gilda og um þær bryggjur og mannvirki, sem þegar hafa verið gerð á hafnarsvæðinu.

Brót gegn þessari grein varða sektum frá 20—500 kr., og hafnarnefnd getur látið nema burt mannvirkið á kostnað eiganda.

Nú hefur bryggja eða annað mannvirki í sjó fram legið ónotað 5 ár samfleytt, og er þá hafnarnefnd heimilt að taka það burt án endurgjalds til eiganda.

Hafnarsjóður á allt það land, sem flýtur yfir með stórstraumsflóði.

6. gr.

Sérhver sá, er lóð hefur á leigu að Siglufjarðarhöfn, sunnan Eyrarinnar og undir Hafnarbökkum, er skyldur til að byggja á sinn kostnað fyrirstöðupil fyrir lóð sinni, þegar bæjarstjórn krefst þess, svo og fylla upp fyrir innan það, strax og það er fullsmíðað. Þilið skal byggt á þeim stað, er skipulagsteikning vitamála-sjóra ákveður, og að styrkleika eftir fyrirætlum hans, enda skipi vitamála-stjóri eftirlitsmann með framkvæmd verksins.

Ef lóðarleigjandi tregðast við að framkvæma fyriræli bæjarstjórnar, er hún gefur samkvæmt lögum þessum, getur bæjarstjórn látið framkvæma verkið. Kostnaður við það hvílir sem lögveð á leiguréttindum og öllum fasteignum á lóð viðkomanda á eftir þeim skuldbindingum, sem á þeim hvila og þinglýst hefur verið fyrir 15. sept. 1943. Skal kostnaðurinn endurgreiddast á næstu 10 árum, eftir að verkið var framkvæmt.

Verðhækkun, sem verður á viðkomandi fasteign við þessar aðgerðir og ekki fæst frádrægin sem viðhaldskostnaður, er ekki fasteignaskattskyld í bæjarsjóð í næstu 10 ár.

Atvinnumálaráðuneytið sker úr ágreiningi, sem verða kann milli bæjarstjórnar og lóðarleigjanda út af framkvæmdum samkvæmt grein þessari.

Jafnóðum og umræddum aðgerðum er lokið, er bæjarstjórn skylt að halda dýpi, er skipulagsuppráttur sýnir, á þeim hluta hafnarinnar, er skip þurfa að fara um til að komast að bryggju við þá leigulóð, er búið er að framkvæma fyrirskipaðar aðgerðir á, þó ekki nær en að bryggjuhaus miðað við bryggjulengd, er skipulagsuppráttur gerir ráð fyrir.

7. gr.

Bæjarstjórn Siglufjarðar hefur á hendi stjórn hafnarmálefna undir yfirumsjón atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins.

8. gr.

Framkvæmd hafnarmála og eftirlit með höfninni skal fela hafnarnefnd. Í hafnarnefnd eiga sæti 5 menn. Skal nefndin kosin til sama tíma og á sama hátt og aðrar fastanefndir, er bæjarstjórn kys. Heimilt er að kjósa í nefndina 2 menn, er ekki eiga sæti í bæjarstjórn.

9. gr.

Eignum hafnarinnar má aðeins verja í þarfir hafnarinnar.

Bæjarsjóður ábyrgist skuldir hafnarsjóðs og ber ábyrgð á eignum og fé hafnarinnar.

10. gr.

Bæjarstjórn má ekki án leyfis ráðuneytisins selja eða veðsetja fasteignir hafnarsjóðs eða kaupa nokkrar nýjar fasteignir, taka stærri lán eða lán til lengri tíma en svo, að þau verði borguð af tekjum þess árs, sem í hönd fer, né endurnýja slík lán eða fresta afborgunartímanum, og ekki heldur gera nein þau mannvirki við höfnina, sem eru svo stórvaxin, að árstekjurnar hrökkvi ekki til að koma þeim í framkvæmd.

11. gr.

Til þess að standast straum af kostnaði við byggingu og viðhald hafnarmannvirkja og til árlegs rekstrarkostnaðar hafnarinnar er heimilt að innheimta gjöld þau, sem hér segir:

1. Árlegt gjald af bryggjum og mannvirkjum, sem eru gerð samkvæmt 5. gr.
2. Af skipum og bátum, sem hafna sig á Siglufjarðarhöfn, og farmi þeirra:
 - a. Lestagjald.
 - b. Vitagjald.
 - c. Vörugjald. — Undanskyldar eru þó vörur þær, er samkvæmt farmskrá skipsins eiga að fara til annarra hafna á landinu, ef þær eru ekki settar á land.
 - d. Bryggjugjald af skipum þeim, er leggjast við hryggjur í höfninni.
 - e. Festargjald af skipum, er nota festar hafnarinnar.
 - f. Leiðsögugjald.

Gjöld þessi sem og gjöld fyrir afnot af öðrum eignum hafnarinnar skulu ákveðin í reglugerð, sem bæjarstjórn Siglufjarðarkaupstaðar semur og atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið staðfestir.

Herskip og skemmtiskip skulu undanþegin gjöldum til hafnarinnar samkvæmt tölulíð 2. a og b.

12. gr.

Nú má álita, að tekjur af gjaldstofnum þeim, sem heimilaðir eru í 11. gr., hrökkvi ekki fyrir árlegum útgjöldum hafnarinnar, og getur þá hafnarnefndin með sérstöku leyfi atvinnumálaráðuneytisins fyrir hvert ár ákveðið, að leggja megi aukagjald á aðflutningsgjaldskyldar og útflutningsgjaldskyldar vörur. Gjaldið má þó ekki fara fram úr 4% af gjöldum þeim, er greiða ber í ríkissjóð af vörunum.

Þetta gjald sem og gjöldin samkvæmt 11. gr. má taka lögtaki.

13. gr.

Fyrir 1. nóvember ár hvert ber hafnarnefnd að leggja fyrir bæjarstjórn frumvarp til áætlunar um tekjur og gjöld hafnarinnar á komandi ári. Bæjarstjórn skal hafa fullsamið áætlunina fyrir lok nóvembermánaðar og senda hana síðan atvinnumálaráðuneytinu til samþykktar fyrir árslok, ásamt nauðsynlegum skýringum á einstökum gjalda- og tekjuliðum.

14. gr.

Reikningsár hafnarsjóðs er almanaksárið.

15. gr.

Nú hefur bæjarstjórn í hyggju einhverjar meiri háttar framkvæmdir við höfnina, eða hún vill gera einhverjar þær ráðstafanir, er samþykkis atvinnumálaráðuneytisins þarf til, og skal hún þá senda ráðuneytinu sérstaka tillögu um það efni. Skel það gert svo tímanlega, að samþykki ráðuneytisins geti komið til, áður en hún lætur fjárhagsáætlun hafnarnefndar frá sér fara.

16. gr.

Komi það í ljós, þegar fram á árið líður, að óumflýjanlegt sé að sinna einhverjum aðgerðum utan áætlunar eða fara fram úr áætluðum fjárhæðum, ber hafnarnefnd að tilkynna það bæjarstjórn í tæka tíð. Fallist hún á tillögur hafnarnefndar, skal þegar leitað samþykkis ráðuneytisins til þess, að víkja megi frá áætluninni. Fyrir má ekki framkvæma verkið né stofna til tekjuhallans.

17. gr.

Við lok hvers reikningsárs og ekki síðar en fyrir lok febrúarmánaðar skal bæjarstjórn gera reikning yfir tekjur og gjöld hafnarinnar á liðna árinu og efna-

hagsreikning hennar. Reikningana skal endurskoða og úrskurða á sama hátt og bæjarreikningana.

18. gr.

Að öðru leyti skal ákveða með reglugerð, er hafnarnefnd semur, bæjarstjórn samþykkir og ráðuneytið staðfestir, allt það, er lýtur að greiðri og hættulausri umferð um höfnina, góðri reglu og öðru, er höfninni viðvikur og við þykir eiga. Í reglugerðinni má ákveða sektir fyrir brot gegn henni 20—1000 krónur.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í bæjarsjóð.

19. gr.

Með mál þau, er rísa út af brotum á lögum þessum og reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim, skal farið að hætti opinberra mála.

20. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin hafnarlög fyrir Siglufjarðarkauptún, nr. 64 3. nóv. 1915.

Greinargerð.

Frv. þetta er flutt eftir ósk bæjarstjórnar Siglufjarðarkaupstaðar, og fylgdi því svo hljóðandi greinargerð:

„Núgildandi hafnarlög fyrir Siglufjörð eru frá árinu 1915, og með þeirri þróun, sem orðið hefur síðan og ráðgera má, að sé framundan, er óhjákvæmilegt, að ný hafnarlög fyrir Siglufjörð verði sett.

Frumvarp þetta er í öllum meginatriðum sniðið eftir þeim ramma, sem skapast hefur á síðustu árum við setningu hafnarlaga, að undanskilinni 6. gr.

Um umbeðið fjárframlag og ábyrgð, svo og ákvæði 6. gr. skal þetta tekið fram:

Vítamálastjóri hefur þegar samkvæmt ósk bæjarstjórnar Siglufjarðar látið gera skipulagsuppdrátt og tillögur um gerð og fyrirkomulag þess hluta hafnarinnar, sem sunnan er Siglufjarðareyrarinnar, ásamt kostnaðaráætlun, og hefur hafnarnefnd og bæjarstjórn samþykkt þær.

Nú hagar svo til, að mikill hluti lóða að sjó er í eign eða leigu einstaklinga. Það er því ekki hægt að framkvæma aðkallandi aðgerðir á höfninni, það er dýpkun hennar, svo að mannvirki, sem þar eru, komi að tilætlum notum, nema allviðtæk lagahéimild sé fyrir hendi, sem heimili bæjarstjórn að skylda einstaka lóðareigendur til þátttöku á eigin kostnað í þessari skipulagsbreytingu og endurbótum, að svo miklu leyti sem ætla má, að það auki verðmæti eigna þeirra. Að sjálfsögðu er ekki ætlað til, að ráðizt sé í kostnaðarsamar framkvæmdir á þessum tímum nema þar, sem þeirra er brýnust þörf. Til tryggingar fyrir lóðareigendur og höfnina er ætlað til, að deilumálum, sem rísa kunna út af framkvæmd þessara laga, megi skjóta til atvinnunálaráðherra til úrskurðar.

Allir aðilar, sem hlut eiga að máli, eru sammála um, að vegna þess, hve höfnin er orðin grunn og heldur áfram að grynna af fram- og niðurburði í höfnina, sé brýn þörf skjótra aðgerða. Nokkrir bryggjueigendur hafa látið dýpka við og fyrir framan sínar útgerðarstöðvar, en þar sem þátttaka var ekki almenn og höfnin sjálf tók ekki, svo að neinu nam, þátt í þessum aðgerðum samtímis, meðal annars vegna þess, að uppmokstrartækin voru þá í notkun við aðrar framkvæmdir hafnarinnar, hafa þær ekki komið að tilætlum notum miðað við kostnað eigendanna, og vegna þess, að efsta lagið á botni hafnarinnar er svo létt og lifandi, að við öldurót fyllast mjóar rennur tiltölulega fljótt. Það er því aðkallandi nauðsyn að hefjast handa nú þegar og byggja fyrirstöðugarð. Með því má að mestu taka fyrir framburð í höfnina, en það mun vera um ca. 5 cm á ári, sem höfnin grynna vegna framburðar.

Er það ætlun bæjarstjórnar og hafnarnefndar, að nú í haust verði byrjað á þessum fyrirstöðugarði á leirunum og að því verki loknu verði hafizt handa á innri

höfninni sjálfri. Að því loknu verður í samráði við vitamálastjóra hafizt handa um endurbætur á höfninni sjálfri, og verður þá leitazt við að ná samkomulagi við eigendur útgerðarstöðvanna um, hvar byrjað skuli og hve mikið sé gert á hverju ári, og ákvæðum 6. gr. beitt því aðeins, að sýnt þyki, að ella muni nauðsynlegar og aðkallandi framkvæmdir stöðvast eða falla niður með öllu.

Aðstaðan er nú þannig, að einungis minni sildveiðiskipin fljóta að bryggjum á innri höfninni, og dæmi eru til þess á undanförunum árum, að þau hafa staðið fyrir framan sildarsöltunarbryggjur og ekki getað komið aflanum til nýtingar. Þróunin er ótvírætt í þá átt, að skipin, er sildveiði stunda, stækki. Það er því nauðsynlegt, að aðalsildveiðihöfn landsins, sem fyrir stríð tók á móti 80 til 90% af sild þeirri, sem söltuð var, sé að ófriðnum loknum eða svo fljótt sem verða má eftir það fær til þess að mæta þeim kröfum, sem til hennar verða gerðar.

Nú hagar svo til, að langflestar söltunarstöðvar við innri höfnina eru mjög úr sér gengnar, þar sem viðhald af eðlilegum orsökum hefur verið af skornum skammti síðustu 3 til 4 ár, og voru þá flestar gamlar og úr sér gengnar. Það verður því ekki hjá því komizt nú á næstu árum eða að minnsta kosti strax að ófriðnum loknum, að stórfelldar aðgerðir fari fram á bryggjum og söltunarpöllum. Það virðist því eðlilegt og sjálfsagt, að þær aðgerðir séu gerðar þannig, að þær komi að sem mestu gagni fyrir alla aðila, einstaklinga og höfnina. En að því er einmitt stefnt með tillögum vitamálastjóra í þessu efni og setningu þessara laga.“